

Sygn. akt I C 1836/19

WYROK WSTĘPNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Izabela Kosińska – Szota

Protokolant: st. sekr. sąd. Małgorzata Schick

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 grudnia 2020 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko Gminie P.

o zapłatę 25 000 zł

uznaje roszczenie powódki za usprawiedliwione co do zasady.

(...)

UZASADNIENIE

Powódka K. S. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy P. kwoty 3 489,49 zł tytułem odszkodowania i kwoty 21 510,51 zł tytułem zadośćuczynienia wraz odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 24 stycznia 2019 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. Powódka podała, że 3 stycznia 2019 roku upadła na nieośnieżonym i oblodzonym chodniku przy alei (...) w P., w wyniku czego doznała urazu w postaci złamania nasady dalszej kości łokciowej i promieniowej. Powódka podała, że pozwana ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 417 k.c. (delikt władzy publicznej) i art. 5 ust.1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Pozwana Gmina P. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu wg norm przepisanych podnosząc, że pozwana nie ponosi odpowiedzialności co do zasady, ponieważ zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości m.in. poprzez uprzątnięcie śniegu lodu z chodników położonych wzdłuż nieruchomości.

W piśmie z dnia 8 lutego 2020 r. powódka podniosła m. in., że strona pozwana nie wykazała, by chodnik bezpośrednio graniczył z inną nieruchomością, ponieważ jest oddzielony od innych działek pasem zieleni i powołała inne podstawy odpowiedzialności pozwanej jako art.416 k.c. ewentualnie art.427 k.c., czy 429 k.c. do 431 k.c.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 3 stycznia 2019 r. rano powódka K. S. szła chodnikiem położonym wzdłuż alei (...) w P.. Droga – al. (...). Z naprzeciwka tym samym chodnikiem szła E. P.. Chodnik był w tym dniu był śliski, bo śnieg topniał i następnie przymarzł, nie był niczym posypany, ponadto chodnik był nierówny, z dziurami, brakującymi płytami chodnikowymi. Na wysokości garaży powódka upadła.

Dowód: zeznania świadka A. W. – k.82 i 100, zeznania świadka E. P. – k.82 i 100 verte, oględziny – k.80 – 82, zdjęcia – k.10 – 11, 43, zeznania powódki – k.101 verte

Al. (...) w P. stanowi działkę nr (...) stanowiąca własność Gminy P.. Od nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) stanowiącą współwłasność właścicieli garaży chodnik był oddzielony pasem zieleni.

Dowód: wypis z rejestru gruntów – k.31, kopia mapy ewidencyjnej – k.160, 163, zdjęcie satelitarne – k.61, odpis księgi wieczystej (...) – k.99B, odpis księgi wieczystej (...) – k.121 - 1214

Strona pozwana (...) Sp. z o.o. w dniu 16 stycznia 2019 r. zawarły umowę dotyczącą wykonywania usług z zakresu gospodarki komunalnej w P. (utrzymanie i oczyszczanie ulic i chodników). (...) sp. z o.o. obowiązana była do utrzymania chodnika w okresie letnim i zimowym na powierzchni 439 m²

Dowód: umowa nr (...) – k.126 - 152 , zeznania przedstawiciela strony pozwanej M. J. – k.115

Za kontrolę odśnieżania czy czystości w pozwanej gminie odpowiedzialna jest Straż Miejska. W dacie zdarzenia zatrudnionych było 3 strażników miejskich.

Dowód: zeznania przedstawiciela strony pozwanej M. J. – k.115

Powódka zgłosiła szkodę stronie pozwanej pismem z dnia 15 stycznia 2019 r. powołując jako podstawę odpowiedzialności art.5 ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz art.415 k.c. i wskazała, że przyczyną jej wypadku był nieodśnieżony chodnik, który był oblodzony i nieposypany żadnym środkiem zwiększającym przyczepność. Strona pozwana w odpowiedzi podniosła, że zgodnie z § 3 umowy nr (...) z dnia 16 stycznia 2019 r. Miejski Zakład (...) Sp. z o.o. ponosi pełną odpowiedzialność za wykonywanie usługi oraz zobowiązuje się do pokrycia wszelkich szkód osób trzecich wynikłych z niewykonania lub nienależytego wykonania powierzonych czynności, a nadto zimowe utrzymanie chodnika, na którym doszło do zdarzenia, należy do zadań Spółki zgodnie z załącznikiem nr 2 do powołanej umowy. Miejski Zakład (...) Sp. z o.o. poinformował powódkę, że zdarzenie z dnia 3 stycznia z udziałem powódki wydarzyło się w miejscu, za które (...) Sp. z o.o. nie ponosi odpowiedzialności, ponieważ ta część chodnika położona jest bezpośrednio przy garażach i drodze do nich i umowa dot. Letniego i zimowego utrzymania dróg i chodników zawarta z Gminą P. nie obejmuje tego odcinka chodnie.

Dowód: pismo powódki z dnia 15.01.2019 r. – k.24 – 26, pismo strony pozwanej z 28.01.2019 r. – k.29, pismo (...) w P. z dnia 26.04.2019 r. – k.30

Chodnik został przebudowany już po upadku powódki i został przeprowadzony remont drogi i chodnika.

Okoliczność bezsporna

W wyniku przebudowy drogi i chodnika przy al. (...) w P. zmienił się przebieg krawędzi chodnika zarówno od strony drogi, jak i z drugiej strony chodnika.

Dowód: zdjęcia k.43, 63 – 65, zdjęcie satelitarne – k.61

Sąd zważył, co następuje:

Między stronami nie było sporu, że powódka poślizgnęła się na chodniku przy ul. (...). Spór dotyczył podmiotu odpowiedzialnego za to zdarzenie. Na podstawie przeprowadzonych dowodów sąd uznał, że powództwo jest usprawiedliwione co do zasady i wydał wyrok wstępny.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że powódka upadła chodniku na wysokości garaży znajdujących się na działce nr (...), co wynika z oględzin, zeznań świadków E. P. i A. W. oraz zdjęcia k.43, na którym powódka i świadkowie oznaczyli miejsce upadku powódki . Miejsce upadku znajdowało się ok. 2 m od słupa widocznego na zdjęciu k.43. Porównanie tego zdjęcia ze zdjęciami aktualnymi, już po remoncie chodnika i drogi przy al. (...) znajdującymi się na k.63 i 64 akt sprawy wskazuje, że chodnik został przesunięty i słup drewniany, niedaleko którego powódka upadła, stoi obecnie na środku chodnika, co widać wyraźnie na zdjęciu nr 1 na k.63 i zdjęciach nr 3 i

4 na karcie 64. Bacząc dodatkowo na zdjęcie satelitarne al. (...) z naniesionymi granicami stwierdzić należy, że granica działki nr (...) stanowiącej drogę gminną nie przebiegała zgodnie z granicą chodnika, lecz po pasie zieleni, ponieważ chodnik oddzielony był od jezdni pasem zieleni i do działki nr (...) przylegał nie chodnik, lecz pas zieleni. Jednak stwierdzić należy, że to strona pozwana powinna była wykazać zgodnie z art.6 k.c., jak ta granica przebiega, skoro twierdziła, że chodnik przylega do nieruchomości będącej działką nr (...) stanowiącej współwłasność właścicieli garaży. Rzeczą pozwanej Gminy P. było więc wykazanie, że chodnik w dacie zdarzenia był bezpośrednio położony wzdłuż nieruchomości – działki nr (...). Zdjęcia powołane wyżej oraz zdjęcie satelitarne pozwalają na stwierdzenie, że pozwana tej okoliczności nie wykazała, tym bardziej, że na tę okoliczność powoływała się w odpowiedzi na pozew, zaś pełnomocnik powódki dopiero na rozprawie w dniu 10 grudnia 2020 r. podniósł, że zmieniło się usytuowanie chodnika. Niezależnie jednak od tego, nawet gdyby przyjąć, że współwłaściciele działki nr (...) zgodnie z art. 5 ust.1 pkt 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obowiązani byli uprzątnąć śnieg i lód z chodnika na wysokości swej działki, to w myśl art. 5 ust. 6 tej ustawy nadzór nad realizacją tego obowiązku sprawował Burmistrz P.. Jak wynika z zeznań Burmistrza M. J., w zasadzie nadzoru w tym zakresie nie było, ponieważ sprawowany jest za pośrednictwem Straży Miejskiej, w której pracowało 3 strażników i nie był w stanie powiedzieć, czy w styczniu 2019 r. ktoś kontrolował stan chodnika przy al. (...). To pozwala na przyjęcie odpowiedzialności pozwanej Gminy zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2017 r. III CZP 38/17, skoro nienależycie sprawowała nadzór nad wykonywaniem przez współwłaścicieli działki nr (...) obowiązku polegającego na uprzątnięciu śniegu i lodu z chodnika, na którym powódka się poślizgnęła.

Z pisma Gminy P. z dnia 28 stycznia 2019 r. wynikało, że zimowe utrzymanie przedmiotowego chodnika należy do Miejskiego Zakładu (...) Sp. z o.o. (...) Sp. z o.o. poinformowało powódkę, że nie ponosi odpowiedzialności za przedmiotowe zdarzenie, ponieważ część chodnika na którym doszło do zdarzenia położona jest bezpośrednio przy nieruchomościach – garażach, których właścicielem nie jest Gmina P. i umowa dotycząca letniego i zimowego utrzymania dróg i chodników, którą Gmina zawarła z (...) Sp. z o.o. nie obejmuje tego odcinka.

Stwierdzić należy, że na etapie postępowania przedprocesowego strona pozwana, ani spółka (...) Sp. z o.o. nie przedłożyły powódce umowy w przedmiocie letniego i zimowego utrzymania dróg i chodników wraz z załącznikami, na podstawie których powódka mogłaby w sposób jednoznaczny ustalić, kto odpowiada za zdarzenie z dnia 3 stycznia 2019 r. Umowa ta została dołączona do akt dopiero na skutek wezwania strony pozwanej przez sąd. W odpowiedzi na pozew strona pozwana uzasadniając brak swej odpowiedzialności zmieniła wcześniej powoływane okoliczności i podniosła, że chodnik, w miejscu, w którym powódka upadła, przylega do działki nr (...). Po przedłożeniu umowy nr (...) z dnia 16 stycznia 2019 r. dotyczącej wykonywania usług z zakresu gospodarki komunalnej w P. (utrzymanie i oczyszczanie ulic i chodników) w żaden sposób nie można ustalić w oparciu o zaferowane dowody, czy strona pozwana zleciła zimowe utrzymanie chodnika przy al. (...) na całej powierzchni, czy też w pewnym zakresie. Wykaz ulic i chodników objętych umową oraz kolejność i standardy zimowego utrzymania określają załączniki nr 1 i 2 do umowy (§ 2 umowy). Chodnik przy al. (...) został ujęty w wykazie (załączniku nr 2) na powierzchni 439 m², przy czym nie określono kategorii oczyszczania chodnika w okresie zimowym wskazując na końcu załącznika, że zimowe utrzymanie chodników wynika z potrzeb wynikających z warunków atmosferycznych w związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ruchu pieszego. Ponadto strona pozwana twierdziła, o czym zeznał również jej przedstawiciel Burmistrz M. J., że cały chodnik przy al. (...) nie był odśnieżany, jednak w ogóle z załącznika nr 2 do umowy z dnia 16 stycznia 2019 r. nie wynika, w jaki sposób powierzchnia 439 m² została obliczona. Pełnomocnik strony pozwanej podnosiła na rozprawie 10 grudnia 2020 r., że nie jest to cała powierzchnia chodnika, ponieważ chodnik ma 695 m długości, jednak nie zostało to udowodnione zgodnie z art. 6 k.c. Przyjmując jednak, że na wysokości działki nr (...) Miejski Zakład (...) Sp. z o.o. nie miał obowiązku odśnieżać chodnika, co podnosiła strona pozwana, a nadto, nie mieli obowiązku czynić tego współwłaściciele działki nr (...) z tego względu, że chodnik nie przylegał do ich działki, to odpowiedzialność za upadek powódki K. S. ponosi pozwana Gmina P. na podstawie art.416 k.c. w zw. z art.415 k.c. w zw. z art.20 pkt 4 i 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. Nr 14, poz.60 ze zm.). Gmina nie udowodniła, że utrzymywała w dacie zdarzenia chodnik w odpowiednim stanie, nie tylko technicznym zapewniającym bezpieczeństwo, ale i zapewniającym bezpieczne poruszanie się po nim ze względu na śliskość spowodowaną warunkami atmosferycznymi. Między stanem nawierzchni chodnika – oblodzeniem i śliskością

oraz nierównościami, a upadkiem powódki istnieje związek przyczynowy w myśl art.361 k.c. Błędnie wskazano w pozwie, że pozwana Gmina podejmuje czynności w zakresie imperium. Gmina P. jest właścicielem działki nr (...) stanowiącej drogę z chodnikiem i jest zarządcą drogi publicznej. Jako właściciel odpowiada za szkodę na zasadzie winy. Powódka udowodniła zeznaniami świadków i swymi zeznaniami, że w dniu 3 stycznia 2019 r. chodnik w miejscu, w którym upadła był śliski, oblodzenie nie było niczym posypane. Zeznawali o tym świadkowie A. W. i E. P.. Zeznaniami tym nie sposób odmówić wiarygodności, wszak zeznania te są spójne i logiczne i wraz z zeznaniami powódki jednoznaczne. Zresztą strona pozwana nie przedstawiła dowodów przeciwnych, by wykazać, że chodnik w dniu zdarzenia z udziałem powódki zapewniał bezpieczeństwo w poruszaniu się, nie tylko z uwagi na śliskość, ale i jego stan techniczny.

Szkic k.42 pozostaje bez znaczenia, skoro z zeznań świadków i powódki wynika, że upadek miała miejsce na wysokości ścian garaży.

Mając na względzie powyższe, orzeczono jak w sentencji.